

ISTRIA

pre náročných

Letná dovolenka v Slovinsku a Chorvátsku nemusí znamenať len ubytovanie v tradičných rodinných apartmánoch či kempoch. Ak ste zvyknutí na vyšší štandard – v rámci hotelových služieb aj gastronómie – či dokonca pri brehoch Jadranského mora plánujete usporiadať romantickú svadbu, na ktorú nikto z hostí zaručene nezabudne, máme pre vás zopár tipov.

Michal Bednár (text)

Martin Črep, Moritz Hoffmann, explore-istria.com, Shutterstock, Michal Bednár (foto)

Svadobný obrad môžete mať na pláži Palace Beach, alebo na najvyššom poschodí hotela s výhľadom na celý prístav.

Ustrice, ryby, jedlá dochutené hľuzovkou a bohatá ponuka vín uspokojí všetkých hostí – aj gurmánov.

Svadobnú hostinu vám radi pripraví v pompéznej historickej sále Crystal Hall s nádhernými krištáľovými lustrami, ktorá je srdcom hotela.

Výhodou Istrie je nepochybne poloha. Vzdialenosť prekonáte pohodlne po diaľnici približne za päť až šesť hodín. Hlavné lákadlá Istrie môžu dnes dovolenkári spoznávať naozaj štýlovo. Vstup Chorvátska do schengenskej zóny ocenia aj tí, ktorí našli záľubu v plavbe na motorových člnoch či jachtách. Okrem toho, že sa zrušili hranice na súši, boli, samozrejme, zrušené aj tie na mori. A tak sa medzi Chorvátskom a Slovinskom môžete plaviť bez povinného zastavenia v prístave z dôvodu kontroly pasu. Ubytovanie v luxusných hoteloch v slovinskom Portoroži a v chorvátskej Savudriji uspokojí aj tých najnáročnejších cestovateľov.

Portorož – Prístav ruží

Slovinský Portorož kedysi patril k Benátskej republike, takže v ňom nájdete prvky slovinskej i talianskej kultúry. Rovnako sa dohovoria oboma jazykmi. V mestečku koncom 19. storočia vznikli kúpele, lebo jeho obyvatelia poznali liečivú silu morskej vody a soli, ktorá sa tam ťažila. Vtedy už patrilo do rakúsko-uhorskej monarchie, takže sa stalo miestom oddychu pre aristokratov. Portorož, v preklade Prístav ruží, bol osídlený už počas Rímskej ríše a dnes je súčasťou mesta Piran. Do 19. storočia bol malou dedinkou, ktorá v podstate vyrástla na soli. Benediktínski mníši prišli na to, že účinky soli a morského vzduchu sú blahodarné a liečivé, a preto svojim hosťom

Hotel Kempinski Palace hrá už viac ako sto rokov kľúčovú úlohu v živote Portoroža. Stará časť hotela je kultúrnou pamiatkou, chránený je aj park plný zelene. K hotelu patrí aj súkromná pláž Palace Beach.

dopriavali oddych v kúpeľoch. Slané pláne, na ktorých sa soľ ťaží tradičným spôsobom, a liečivé kúpele tam nájdete i dnes. Mesto v lete žije turizmom, no na jeseň a v zime môžete vychutnať pokojný oddych tak ako kedysi, keď sa tam bohatí Európania prichádzali v zime zohriať. Za svoju obľúbenosť vďačí táto destinácia nielen polohe blízko talianskeho Terstu, ale aj príjemnému podnebiu.

Mestu dominuje ikonický hotel Kempinski Palace, ktorý od 20. augusta 1910 zohráva kľúčovú úlohu. K hotelu patrí storočný park, ktorý sa považuje za prírodné dedičstvo Slovinska. Je prístupný ubytovaným hosťom aj verejnosti a pod jeho vysokými storočnými stromami si môžete dopriať napríklad

piknik. V roku 2008 otvorili novú dostavanú časť, ktorá sa nesie v duchu moderny.

Počas svojej existencie hotel hostil mnoho celebrit, medzi tie najzvučnejšie mená patria Marcello Mastroianni, Pierre Brice či Adriano Celentano. Historický hotel na pobreží v minulosti rada navštevovala aj talianska herečka Sophia Loren, ktorá tam priniesla atmosféru talianskeho „la dolce vita“. Jej meno Sophia nesie aj hotelová reštaurácia zapísaná do michelinského sprievodcu. Host v nej zažije vysokú gastronómiu. Druhá sa volá Fleur de Sel a ponúka výhľad na more s bežnejšou kuchynou. Podľa slov slovenského šéfkuchára Tomáša Chilého by Slováci nemali odísť z Istrie bez to-

Medové týždne si môžete užiť v hoteli Kempinski Adriatic s výhľadom na Jadranské more. V pozadí vidno starobylé mestečko Piran na výbežku slovinského pobrežia.

ho, aby ochutnali hluzovky, ktoré oblasť preslávili. Sú neoddeliteľnou súčasťou miestnej kuchyne a pridávajú sa naozaj do všetkého.

Na nádherných historických miestach, kde kedysi oslavovala rakúsko-uhorská aristokracia, môžete osláviť svoj svadobný deň aj vy, a to veľmi štýlovo. Na základe bohatých skúseností s organizáciou priam kráľovských svadieb

tam vedia snúbencom poskytnúť viacero alternatív, čo sa týka miesta obradu, oslavy i svadobného fotenia. Všetko následne naplánujú a zariadenia podľa vašich predstáv. Treba sa pripraviť na vyššie celkové náklady, ktoré však relativizuje vysoká úroveň päťhviezdičkového hotela a špičkové služby.

A kedy je tam najkrajšie? Na prelome mája a júna. Teploty sú

príjemné, všetko je zelené a ešte nie je tolko ľudí. No nádherne je tam aj v septembri, keď sa začína sezóna hluzoviek.

Svadobná cesta, golf aj cyklistika v Savudriji

A kam na svadobnú cestu? Na tú môžete vyraziť hneď po svadobnej oslave, a to do neďalekej chorvátskej Savudrije. Kempinski Hotel Adriatic, ktorý sa nachádza v zálive a zahliadnete ho aj z Portoroža, ponúka dokonalý oddych a súkromie. V ponuke má hotelové izby s výhľadom na jadranské more aj vily s vlastným bazénom, kde sa budete môcť venovať jeden druhému. Navyše o vás bude plne postarané, keďže hotel funguje ako rezort a ponúka dve reštaurácie, luxusné kúpele a súkromnú pláž s miestami na oddych len vo dvojici.

V prípade, že by ste vyhľadávali aj športové aktivity, v hoteli vám zapožičajú bicykle a vy sa vo dvojici môžete vydať spoznávať známu

cyklotrasu Parenzana (pozri GEO 08/2024). Tá spája tri krajiny – Taliansko, Slovinsko a Chorvátsko – a je veľmi obľúbená.

Len pár minút od hotela sa nachádza golfové ihrisko, ktoré je prvým 18-jamkovým golfovým ihriskom na Istrii. Dizajn navrhol rakúsky architekt Diethard Fahrenleitner, ktorý za tento projekt získal aj ocenenie Golf Art Landscape. Vďaka jeho skvelej polohe uvidíte z každého miesta na greene aj Jadranské more.

Oddych po športových aktivitách si môžete dopriať v hotelových kúpeľoch, ktoré sa nachádzajú na rozlohe vyše tritisíc štvorcových metrov. Energiu vám prinavráti napríklad lokálne inšpirované procedúry, pri ktorých terapeuti využívajú okrem produktov sveto-

vých značiek výrobky z organického olivového oleja.

Na svoje si však prídu aj gurmáni, ktorí radi ochutnávajú miestne kulinárske špeciality. Istria je totiž preslávená svojím olivovým olejom, ale aj kvalitnými a chutnými vínami.

Mesto umelcov – taký je Grožnjan

Ak by vás náhodou omrzelo leňošenie na luxusných ležadlách pri Jadranskom mori či hra golfu na špičkovom ihrisku s krásnym výhľadom, odporúčame navštíviť malebné mestečko Grožnjan, kde akoby zastal čas. Dnes sa nachádza na území Chorvátska, no kedysi patrilo k Taliansku. Ešte aj dnes má približne polovica obyvateľov taliansky pôvod. Môžete

sa tak stretnúť s tým, že Grožnjan miestni volajú Grisignana. Na území mestečka na samom vrchole kopca dnes sídli približne 20 umeleckých galérií. V lete sa tam koná letná filmová škola, maliarsky festival Ex Tempore, na ktorý každoročne chodí viac ako 300 umelcov, aj džezový festival. Práve umelci sa po druhej svetovej vojne, keď mesto zostalo prázdne, postarali o jeho znovuzrodenie. Umeleckú, no pokojnú atmosféru úzkych uličiek vychutnáte najlepšie na jeseň, keď sa budete uličkami s nádherne rozkvitnutými oleandrami nad farebnými drevenými dverami prechádzať takmer sami. Spoločnosť vám budú robiť nielen majitelia galérií a obchodíkov, ale aj ich mačky.

Mestečko plné umenia – Grožnjan. Atmosféru úzkych uličiek vychutnáte najlepšie práve na jeseň.

Na aktívne páry čaká len zopár metrov od hotela profesionálny 18-jamkový golfový areál Adriatic. Rozkladá sa na 80 hektároch a celková jeho dĺžka je až 6 360 metrov.

Najdrahšia ingrediencia na svete?

Reč je o hľuzovke. Hovorí sa, že ľudia sa delia na tých, ktorí by ňou mohli mať ochutené každé jedlo, a na takých, ktorí sa ešte len musia do nej zamilovať. Na jej výraznú až petrolejovú vôňu si treba jednoducho zvyknúť.

Hľuzovky sa vyskytujú najmä v Stredomorí, napríklad v talianskom Piemonte, vo francúzskom Périgorde alebo práve v oblasti Istrijského polostrova.

Hľuzovky rastú najmä v Motovunskom lese, ktorý patrí k posledným trom dubovým lesom v Stredomorí. Je preto chránený a akákoľvek činnosť, ktorá by mohla narušiť ekosystém lesa, je zakázaná. S jedinou výnimkou –

tu je práve zber hľuzoviek. Nachádza sa pri mestečku Motovun, ktoré patrí k najmalebnejším miestam istrijského vnútrozemia. Je popretkávané niekoľkými úzkymi romantickými uličkami s radom kamenných budov, vytvárajúcich čarovnú stredovekú atmosféru. Starobylé centrum prispieva k čulému turistickému ruchu aj k popularite filmového festivalu, ktorý sa tam každý rok koná. Malebný Motovun sa nachádza na neprehliadnuteľnom pahorku s výškou 260 metrov nad riečkou Mírnou uprostred severnej časti Istrijského polostrova. Ďaleko odtiaľ nie sú populárne letoviská západného pobrežia ako Umag, Novigrad či Vršar ani starobylé miesta Poreč a Rovinj.

V strede Istrie, na vrchole kopca, v údolí rieky Mírny nájdete mestečko so stredovekou atmosférou – Motovun.

Hľuzovky majú nepravidelný tvar gule či zemiaka, sú hrboľaté a nachádzajú sa 15 až 20 centimetrov pod zemou, čo sťažuje ich hľadanie. Človeku vo vyhľadávaní pomáhajú zvieratá s citlivejším čuchom, a to vycvičené prasiatka alebo psy. Tie hľuzovky nájdu vďaka pachu chemikálie, ktorú produkuje plodnica huby. Na Istrii preferujú špeciálne cvičené psy, pretože tie hubu, ktorej hodnota sa šplhá k tisíciam eur, na rozdiel od prasiatka nezjedia.

Údolie rieky Mírna, ktorá tečie cez Motovunský les, preslávilo nájdenie najväčšej bielej hľuzovky. Aj vďaka svojej hmotnosti 1,310 kilogramu bola v roku 1999 zapísaná do Guinnessovej knihy rekordov. Vidieť ju môžete v Restaurant

Počas jesenných mesiacov, keď sa mestečko po letnej sezóne vyľudní, chodia domáci hľadať hľuzovky, ktorým sa dobre darí práve v Motovunskom lese.

Huby obsahujú antioxidanty a flavonoidy, majú protizápalový účinok. Hľuzovkový olej je prospešný pre srdce a znižuje krvný tlak.

Pre hostí sa tu organizujú vychádzky do blízkych lesov, kde vám špeciálne tréňované psy ukážu, ako sa táto mimoriadne drahá pochutina hľadá.

Vďaka kruhovým hradbám a výhľadom na okolité vinice, polia a les patrí Motovun medzi obľúbené mestečká na Jadrane.

Zigante. Toto prvenstvo si držala dlhé roky, až kým v roku 2007 nevykopali bielu hľuzovku s hmotnosťou 1,5 kilogramu v Taliansku. Najdrahšie sú biele hľuzovky, ich hodnota sa šplhá až k 1 200 eurám za kilo. Druhé miesto si drží čierne hľuzovka, ktorej cena dosahuje približne 900 eur za kilogram. Túto hľuzovku môžeme aj tepelne upraviť a pridávať do cestovín, rizota, k hydine, ale aj do omáčok, paštét alebo ju skombinovať s chuťou foie gras. S hľuzovkou sa pripravujú aj špeciálne dezerty – pre pravý istrijský zážitok môžete vyskúšať napríklad tiramisu so smotanou ochutenou hľuzovkou. O týchto diamantoch kuchyne sa traduje, že majú afrodisiakálne účinky. Čierne hľuzovky dozrievajú počas celé-

K modernej architektúre vinárstva Kozlović sa skvelo hodí moderný dizajn luxusného francúzskeho hatchbacku DS4, ktorý nám robil počas spoznávania krás Istrie príjemnú spoločnosť.

ho roka, no tie biele len od polovice októbra do polovice novembra.

Ochutnávky vín aj olivového oleja

Istrijské prosciutto, lokálne sýry, bohatý výber čerstvých rýb a morských plodov z Jadranského mora, domáce cestoviny, chutná zelenina a ovocie, špargľa, ale aj biele a čierne hľuzovky. To všetko

sú chute Istrie, ktoré jednoducho musíte počas jesenných dní vyskúšať. Rovnako ako istrijské vína, ktorých degustáciou vás prevedú vášniví vinári. Odporúčame navštíviť napríklad rodinné vinárstvo Kozlović, ktoré vás prekvapí nielen modernou architektúrou, ale najmä výberom skvelých vín, ktoré pochádzajú priamo z okolitých svahov. Nachádza sa vo Vale

– údolí na severozápade Istrijského polostrova, blízko hraníc s Talianskom a so Slovinskom, ktoré je domovom rodiny Kozlović od roku 1904. Všetky štyri doterajšie generácie vinárov mali rovnaký cieľ: zachovať pôvodné istrijské odrody, ctiť región a dedičstvo, posunúť vedomosti a technológie vo vinohrade a v pivnici a zaručiť kvalitu vína s rodinným menom. Milovníci vína si prídu na svoje vo vinohradoch, kde môžu ochutnávať miestne odrody, najmä obľúbenú voňavú malváziu.

A viete, čo sa považuje za istrijské zlato? Je to celosvetovo známy olivový olej, ktorý tam môžete tiež ochutnať. Ten, ktorý vám zachutí najviac, si môžete odnieť domov ako spomienku na snečnú a teplú jeseň na Istrii.

Rovinj – pre všetkých a pre každého

Chorvátsko, vtedy ešte ako súčasť bývalej Juhoslávie, navštevujem už

od svojho detstva, pričom za socializmu sa tam necestovalo práve najľahšie. Buď vaši rodičia pracne vybavili patričné povolenia (cestovná doložka, devízový príslub, pasy), alebo ste sa tam mohli dostať aj na základe odporúčania lekára – napríklad v mojom prípade ako mestské dieťa trpiace astmou. Chorvátsko som si už vtedy obľúbil pre jeho čisté more, mohutné borovice, ktoré vytvárajú príjemný tieň, nahnuté nad kamienkovými plážami, ale aj pre láskavosť a rečovú blízkosť domácich. V socializme navyše s nádychom pre nás exotického západu.

Túto prímorskú krajinu som precestoval od severu až po juh k Dubrovniku viackrát, no moje srdce prirástlo najmä k jednému konkrétnemu miestu – mestečku Rovinj. Je skutočne multikultúrne, všestranné a pre každého. Príjemné ubytovanie možno nájsť v rôznych kategóriách – od toho najjednoduchšieho a cenovo prívetivého v menších apartmánach cez obrovský autokemp pre milovníkov práve tohto spôsobu ubytovania až po superluxusné hotely s prístaviskom súkromných jacht, ktoré tam vyrástli len nedávno. Rovinj ponúka krásne historické centrum s prvkami re-

K nóbl hotelom v meste Rovinj prináleží aj súkromná pláž s komfortnými ležadlami, so samostatnými boxmi pre dvojice a s exkluzívnym barom, kde sa po západe slnka o zábavu stará diskdžokej.

nesančnej talianskej architektúry z dôb, keď bol súčasťou Benátskej republiky. Fascinuje najmä kamenými domami zasadenými priamo do vody ako v Benátkach a vežou Kostola svätej Eufémie, týčiacou sa na vrchole kopca, ktorú vidieť z diaľky z každej strany. V meste sú luxusné pláže, ktoré patria k spomínaným päťhviezdičkovým hotelom a kde si treba – ak nie ste hoteloví hostia – za luxusné ležadlá celkom masťne priplatiť. Ešte krajšie sú však ukryté menšie kamenisté pláže. Dostanete sa na ne napríklad bicyklom po ces-

tičke vedúcej z centra mesta k spomínanému autokempu. Mimochodom, toto je ideálne miesto aj na ranný beh. Na svoje si však prídu aj fanúšikovia nudizmu na plážach FKK či majitelia štvornohých miláčikov – obidve skupiny majú pre seba vyhradené pekne veľké miesta priamo pri mori. Ostatné pláže sú ideálne pre rodiny s deťmi alebo zamilované páry. V každom prípade, nikto sa na plážach nebude tlačiť či cítiť nepatričné pohľady. Rovinj je skutočne miestom pre všetkých a pre každého. ■

Obmedzený priestor ostrovčeka nútil obyvateľov stavať úzke domy a vytvoril sieť romantických uličiek a malých námestí, ktoré našťastie moderný socialistický urbanizmus nikdy nepostíhol.

Svoju históriu začal Rovinj na malom ostrovčeku zvanom Mons Albanus blízko istrijského pobrežia.

Istria je najväčší polostrov v Jadranskom mori medzi Terstským a Kvarnerským zálivom, zaberá takmer 3 500 štvorcových kilometrov. Prevažná väčšina tohto územia pripadá Chorvátsku, malá časť Taliansku. Pobrežie Koparskej pláže a čiastočne aj pláže Piran patrí Slovinsku. Istrijské pobrežie spolu s ostrovmi a ostrovčekmi má celkovú dĺžku vyše 500 kilometrov. Západné pobrežie je členitejšie a dlhé viac ako 300 kilometrov. Dĺžka východného pobrežia spolu s príslušnými ostrovčekmi je viac ako 200 kilometrov. Nachádza sa tam množstvo zátok, hlbokých pláží a delť riek.

